

SAKSFRAMLEGG

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Administrasjonsutvalget	09.06.2020
	Kommunalt foreldreutvalg	08.06.2020
	Ungdomsrådet	08.06.2020
	Hovedutvalg for skole og barnehage	10.06.2020
	Hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg	10.06.2020
	Formannskapet	16.06.2020
	Kommunestyret	23.06.2020

SKOLEMATORDNING FOR ELEVER I UNGDOMSSKOLEN - VIDEREFØRING AV PRØVEPROSJEKT?

RÅDMANNENS INNSTILLING

Ullensaker kommune tilbyr ikke skolemat til sine elever.

Ullensaker, 26.05.2020

Rune Hallingstad
rådmann

Saksbehandler: Torbjørn Hansen
Vedlegg:
Saksdokumenter:

SAMMENDRAG

Det er gjennomført et prøveprosjekt med produksjon og servering av skolemat til elever ved to av ungdomsskolene i kommunen. Basert på erfaringene fra prøveprosjektet, skal denne saken danne grunnlag for å beslutte om ordningen skal opphøre, utvides til å omfatte alle ungdomsskolene, eller videreføres i en annen form.

Erfaringene som er vunnet gjennom prøveordningen har mange positive sider ved seg, ikke minst det sosiale perspektivet og det at ungdommene er mer opplagte i selve læresituasjonen.

Utredningen i denne saken viser at kostnadene ved en videreføring på det nivå som har vært i prøveperioden, og utvidelse til å omfatte alle ungdomsskolene, er betydelige for kommunen. I den økonomiske situasjonen kommunen er, kan ikke rådmannen anbefale denne løsningen.

Rådmannens anbefaling er at det ikke tilbys skolemat til elever ved skolene i Ullensaker.

SAKSUTREDNING

Tidligere saker:

KST – 08.12.2015 – «Gratis måltid for elever på ungdomstrinnet» (vedtakspunkt 35 budsjett)

HSB – 26.10.2016 – «Foreldrebetalt abonnementsordning for skolemat for elever på ungdomstrinnet»

KST – 11.09.2018 – «Oppstart av skolematordning på Gystadmarka Ungdomsskole»

KST – 10.12.2019 – «Evaluerings av prøveprosjekt med skolematordning ved Gystadmarka skole»

Innledning:

Det er gjennomført et prøveprosjekt med produksjon og servering av skolemat til elever i ungdomsskolene ved Gystadmarka og Allergot. Prosjektet stopper ved utløpet av skoleåret 2019/2020.

Denne saken er ment å svare ut vedtak i kommunestyret 10.12.19, og danne grunnlag for å beslutte om ordningen skal opphøre, utvides til å omfatte alle ungdomsskolene, eller videreføres i en annen form.

Vedtak i kommunestyret i sak 124/19

Skolematordningen videreføres ut skoleåret 2019/2020 ved Gystadmarka og Allergot ungdomsskoler.

Rådmannen bes fremme en politisk sak innen 1. mars 2020 om skolematordningen, saken skal blant annet inneholde:

- En grundig evaluering av effektene ved ordningen, herunder årsaker til at noen ikke deltar og betydning for læringsmiljø.
- Alternative modeller for utvidelse og styrking av ordningen i skoleåret 2020/2021, blant annet ved å innlemme Nordby ungdomsskole og Vesong ungdomsskole i ordningen.
- De økonomiske aspektene ved endringer av ordningen, både for kommunen, GNIST og foreldrebetalingen.

Saksutredning

Evaluerings av effektene ved ordningen, herunder årsaker til at noen ikke deltar og betydning for læringsmiljø

Effektene av skolematordningen og betydningen for skolemiljøet –

Evalueringen baserer seg på erfaringer gjennom tilbakemeldinger fra foreldre, elever, lærere og skoleledelse.

Ordningen har vært godt mottatt av elever og foreldre som har benyttet seg av dette tilbudet. På det meste har ca. 75 % av elevene benyttet ordningen, mens det nå er ca. 65 % som deltar. Dette utgjør ca. 500 deltakere, hvor det ved Gystadmarka ungdomsskole deltar 300 elever og ved Allergot ungdomsskole 200 elever. Det ble i forkant uttrykt bekymring for at det ved elevbetalt mat kunne bli et A- og et B-lag i forhold til å delta i ordningen. I følge rektor kan man ikke se noen tendens til et slikt skille.

En kan ikke dokumentere at selve ordningen med skolemat har hatt en resultatmessig effekt i denne perioden. For å kunne si noe om effektene av skolematordningen krever det en grundig evaluering. For å få til dette skulle det vært gjort en analyse i forkant av innføringen, sett i forhold til andre innsatsfaktorer som inngår i undervisningen, målt mot oppnådde resultat. Dette er vanskelig forskning, og sikkert en årsak til at det samlet sett er gjort få utredninger/ forskninger på dette området.

Årsak til at noen ikke deltar –

Ullensaker kommune har ikke gjort en kvalitativ undersøkelse av hvorfor ikke flere/alle deltar i ordningen med skolemat.

Vurderingen er at det ut fra kostnadsbildet som fremkom i utredningen i saken, og med kommunens økonomiske situasjon, ikke var hensiktsmessig å anbefale en videreføring/ utvidelse av ordningen. Skulle man priset tilbudet betydelig høyere enn det som har vært i prøveperioden, vil frafallet bli så stort at ordningen av den grunn falt. Andre løsninger for skolemat, som er rimeligere, kan vurderes, men er ikke en del av denne saken. Dette er bare omtalt som mulige alternativer.

Gratisprinsippet i opplæringsloven sier at kommunen ikke kan kreve betaling fra elever eller foreldre for verken undervisningsmaterieell eller aktiviteter (faglige eller sosiale) som skjer i skoletiden og i skolens regi, og som er en del av grunnskoleopplæringen i samsvar med opplæringsloven og lovens forskrifter. Hvorvidt dette prinsippet har innvirket på deltakelse vet vi ikke. Det man kan si er at pris har vært et tema, da noen er av den oppfatning at tilbudet ikke forsvaret prisen på kr. 350 pr. mnd. som tilsvarer ca. kr. 17 pr. dag. Dette til tross for at det prisen må anses å være svært lav når en tar i betraktning de faktiske kostnadene, og at det dekker frokost, lunsj og frukt.

Skolene har mottatt tilbakemeldinger på at det er for lite variasjon i mattilbudet, ernæringsperspektivet, for små porsjoner, elever som ikke deltar i ordningen også får/tar mat, og at det tar for lang tid når 2-300 elever skal stå i kø for å hente og det da blir lite tid til å spise. Dette er forhold som kan ha vært medvirkende til at noen har valgt å melde seg av ordningen eller ikke delta.

Utfordringer med skolematordningen i Ullensaker –

Skolematordningen ved ungdomsskolene oppleves i all hovedsak som vellykket for de som har deltatt i ordningen. Ved en eventuell videreføring er det mange ulike forhold som må vurderes. For skolene går det med betydelig tid til tilrettelegging og administrering av

ordningen. Skolenes konsulenter har til nå tatt svært mye ansvar med tilrettelegging, anslagsvis opp mot 50 % av stillingen, noe det ikke vil være kapasitet til i fortsettelsen utfra total arbeidsmengde. Dette går ut over andre oppgaver ved skolene. Dette er kostnader som tidligere ikke er synliggjort i den samlede økonomiske framstillingen og tatt inn i grunnlaget for beregning av pris pr kuvert.

Typiske oppgaver er registrering og bestilling av nye abonnenter og utsteding av matkort, utstedelse av nye kort som er mistet, oppsigelser og utmeldinger av ordningen, registrering av matallergier, fakturering, rapportering, kreditering.

Kapasitetsproblemer i matproduksjonen –

Produksjonen av mat til begge skolene som har vært med i prøveprosjektet skjer ved kjøkkenet på Gystadmarka ungdomsskole. Produksjonskapasiteten ved kjøkkenet er nådd, og en ser ikke for seg å kunne utvide produksjonen ytterligere her. Skal ungdomsskolene Vesong og Nordby inngå i ordningen må det ses på andre produksjonslokaler. Produksjonen er foretatt av en fast ansatt på heltid samt to på VTA. Dette har vist seg å være en sårbar ordning over tid, og medført for lav bemanning.

Transport av skolemat –

Skolemater som serveres på Allergot skole produseres på Gystadmarka skole, og fraktes daglig med bil til Allergot. Bilen som benyttes til dette lånes fra vaskeriet ved Gystadmyr bo- og aktivitetssenter. Dette er ingen god løsning, både ut fra at arbeidet må tilpasses begge steder, men også ut fra smittevern hensyn. Det må anskaffes egen bil med kjøling om ordningen videreføres og eventuelt utvides.

En annen utfordring på Gystadmarka ungdomsskole er at varemottak og vareheis ikke fungerer i dagens ordning ettersom varemottaket går via søppelrommet. Det finnes ingen vareheis og heisen som benyttes er kun beregnet som personheis. Huseier har tatt problemstillingen opp med kommunen. Eventuelt skader som blir påført heisen, på dører, vegger og gulv i området der det benyttes jekketralle etc. vil bli fakturert kommunen.

Søppelhåndtering –

Søppelhåndtering har økt betraktelig med skolematorordningen, og kildesortering har ikke fungert på en tilfredsstillende måte. Emballasje, særlig salatboksene av plast, er en utfordring med tanke på den kildesorteringen som skal overholdes på skolene. Det ble forsøkt med porselen i starten men her ble halvparten kastet eller knust innen kort tid og ble en kostbar løsning.

Digital av/påmelding – betalingsløsning

Ordningen med inn og utmeldinger av elever fungerer ikke tilfredsstillende i dag. Ved en videreføring eller utvidelse av ordningen, bør den være digitalisert, på lik linje med SFO- og barnehage faktureringene.

Lav bemanning fører til lite kontroll og tilsyn. Erfaring viser at dette har medført utfordringer med at elever som ikke er med på ordningen forsyner seg uten å belaste kortet. Elever som mister kortet skaper merarbeid for konsulenter ved skolene.

Skolenes vurdering –

Tilbakemeldingen fra skolene som har deltatt i prøveordningen er at man opplever at innføringen av skolemat har hatt god effekt i forhold til læring og konsentrasjon i undervisningen. Den største effekt opplever man etter frokost. Dette gjelder både læringsmessig og sosialt. Det oppleves også positivt at elevene setter seg ned i fellesområdet og snakker sammen. Det blir mer fellesskap og mindre bruk av mobiltelefoner og digitale

medier. Dette er sammenfallende med funnene i en rapport fra Nordisk Ministerråd «Kost i skole og barnehage og betydningen for helse og læring».

I en skolematordning slik som er i prøveprosjektet, settes det krav til et variert kosthold, noe som medfører at man til tider må servere mat som medfører mye søl. Erfaringen er også at elever kastet mye mat. Her må det gjøres et holdningsskapende arbeid for å forhindre at dette fortsetter. Som igjen skaper merarbeid for skolene.

I evalueringssaken som var til behandling i kommunestyret i desember 2019 ble det uttrykt en forventning om at skolene tar et større eierskap, og ansvar i forhold til oppfølging og administrasjon av skolematordningen. Det viser seg at det er et betydelig merarbeid for administrasjonen rundt ulike forhold knyttet til ordningen med skolemat. Estimert til opp mot 50 % stilling. Ved en eventuell videreføring bør det tilsettes ressurser som har dette som en del av sine oppgaver, slik at det ikke skal gå ut over andre oppgaver kontorleder har på skolene.

Fungerende elevkantine på Nordby –

Den elevdrevne kantina på Nordby ungdomsskole fungerer bra og dersom kantineprosjektet «tar over» driften her, vil elevene miste et godt grunnlag for arbeidspraksis. Det er her både snakk om de som gjerne trenger praksisen for å komme seg igjennom skolehverdagen, elever på salg/service som skal gjennom en viss mengde praksis, samt de som ønsker arbeidserfaring på sin cv.

Utredninger og forskning rundt betydningen av mat i skolen – tema i debatten

Skolen eller hjemmets ansvar?

Det er en ganske vanlig holdning at skolens oppgave er *å lære*, og at maten ikke er innenfor skolens ansvarsområde. Men skolen er en sentral arena for det forebyggende helsearbeidet. Å sørge for at alle elever spiser bra i skoletida er forankret i blant annet Opplæringslovens paragraf om skolemiljøet:

”Alle elever i grunnskolen og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring”.

Dette understrekes også av bl.a. Nasjonalt råd for ernæring:

«Utdanningsinstitusjoner på alle nivå er viktige arenaer for ernæringsarbeid. Det er både viktig at mattilbudet i skole og barnehage er bra, men også at kunnskap om mat, kosthold og helse formidles på en god måte».

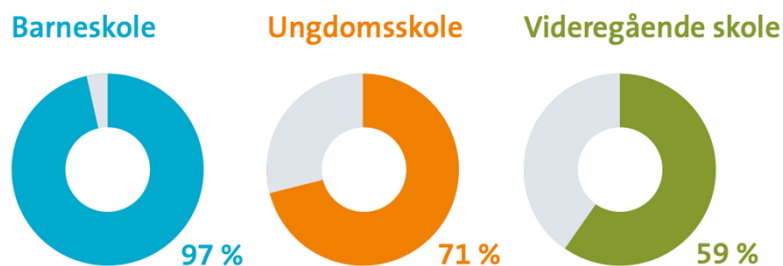
Er det tilstrekkelig forståelse for sammenhengen mellom viktigheten av mat knyttet til læring og helse, eller må det til et informasjons og holdningsarbeid for økt forståelse hos elever og foresatte. I så fall har skolen en viktig oppgave i denne sammenheng.

Forskning på skolemat og hva barn spiser –

Forskningsrådet gjorde i 2011 en undersøkelse på hva barn i barneskole, ungdomsskole og videregående skole spiste i skoletiden. Her kom det frem at så mange som 86 % av alle skoleelevene hadde med matpakke hjemmefra. Andelen blir mindre jo eldre elevene er. Det som også fremkom i denne undersøkelsen var at barn som lager sin egen skolemat velger oftere grovt brød i matpakken enn de andre. Det er en tendens til at det er flere matpakker med grønnsaker når noen andre – kanskje mamma eller pappa – har laget matpakken. Blant de som spiste frukt eller grønnsaker til skolemåltidet, hadde fire av ti laget sin egen lunsj, mens seks av ti hadde skolemat noen andre hadde laget.

Tall fra Folkehelseinstituttet (FHI) viser at bare 59 prosent av landets 15-åringer spiser før de går på skolen. Over halvparten av lærerne i grunnskolen opplever også daglig eller flere ganger i uken at elever er ukonsentrerte fordi de ikke har spist tilstrekkelig i løpet av

skoledagen. Det er ingen grunn til å tro at situasjonen er annerledes i Ullensaker kommune. Dette er en utfordring som må rettes fokus på uavhengig av framtidig ordning som måtte velges.

Nordisk Ministerråd har utgitt en rapport med tittelen «Kost i skole og barnehage og betydningen for helse og læring». Rapporten baserer seg på 13 systematiske oversikter og 20 enkeltstudier rundt temaet i de nordiske landene.

«Det som er gjort av forskning gir ingen klar støtte til at skolemåltidet eller kosttilskudd på kort sikt gir et positivt utfall på læring, kognisjon og vektkontroll av skolemåltidet eller kosttilskudd på kort sikt. Det er en klar overvekt av studier som ikke finner noen slik effekt. Men selv om maten i seg selv ikke gir noen effekt, så kan måltidet ha en positiv effekt på vektkontroll samt kortsiktige effekter på kognisjon og læring. Dette forutsetter kombinerte intervensjoner, hvor det i tillegg til selve maten arbeides med ting som kunnskap, involvering av foreldre, lærernes rolle under måltidet, at måltidene brukes som en arena for læring, etc. Dette er spesielt tilfelle med skolefrokost. Enkle tiltak som det å gi tilgang til sunn mat og hindre tilgang til usunn mat kan bidra til endring av kostholdsmønsteret hos skolebarn. Det er derimot ikke noe godt forskningsbelegg for å kunne si hva effekten av et sunnere kosthold betyr i forhold til læring, verken på kort eller lang sikt».

«Vel så mye som det ernæringsmessige ved maten synes betydningen av å ha et organisert tilbud å være det som gir effekter i forhold til kognisjon eller læring. Effekten av frokosten kan like mye skyldes det bidraget frokost som et sosialt samlingspunkt innebærer som det rent ernæringsmessige ved maten».

Alternative modeller for utvidelse og styrking av ordningen i skoleåret 2020/2021, blant annet ved å innlemme Nordby ungdomsskole og Vesong ungdomsskole i ordningen

For skoleåret 2020/2021 er det estimerte elevtallet 1460. Legger vi til grunn at 65 % av elevene deltar i ordningen med skolemat utgjør dette 950 elever. Med andre ord er det en betydelig matproduksjon, tilsvarende 1900 enheter, som skal produseres og transporteres om det skal serveres både frokost og lunsj i tillegg til frukt. Produksjonen må derfor samles ett sted.

Alternativt sted for matproduksjon –

Ettersom kapasiteten ved kjøkkenet på Gystadmarka ungdomsskole er nådd kan man ved en utvidelse ikke basere seg på videre produksjon ved her. Så lenge produksjonen skal ivaretas av kommunens ansatte er alternativet å produsere mat ved sentralkjøkkenet ved Gystadmyr bo- og aktivitetssenter.

Kapasiteten ved kjøkkenet er ikke tilstrekkelig til at det kan produseres mat på dagtid til skolene, i tillegg til det som er dagens produksjon av mat til institusjoner, hjemmeboende, kantine, barnehager. Skolematen må derfor produseres på ettermiddag/kveld. Dette betinger at en arbeidstidavklaring med ansatte i forhold til innføring av turnus ved kjøkkenet.

Transport og oppbevaring –

Legges all produksjon av mat ved Gystadmyr, betinger det tilstrekkelig kapasitet til lagring og transport. Det er ikke tilstrekkelig kjølekapasitet ved skolene. En kan se for seg to typer løsninger. En er at all produsert mat kjøles ned på Gystadmyr, for så daglig å kjøres til de fire ungdomsskolene. Et annet alternativ er å kjøre mat to dager i uken til skolene, og at det er tilstrekkelig kjølekapasitet ved skolene til å oppbevare mat for hhv. 2-3 dager. I tillegg må det anskaffes/leases bil med kapasitet til å frakte maten til skolene, som også har kjøling. Det kan ikke baseres på bruk av dagens løsning med bruk av bil som tilhører vaskeriet.

BUDSJETTMESSIGE KONSEKVENSER

Økonomiske aspekter ved endringer av ordningen, både for kommunen, GNIST og foreldrebetalingen.

Prøveordningen er gjennomført i regi av GNIST Mat & Opplevelser. Det har ikke vært gjort noe klart skille budsjettmessig mellom det som har vært den ordinære driften av GNIST og det som har vært relatert til matproduksjonen på Gystad ungdomsskole. Andre deler av den kommunale driften har bidratt til subsidiering av skolemat. For 2019 ble det et betydelig merforbruk på GNIST, anslagsvis kr. 300.000, som relateres til skolemat ordningen.

Ved en videreføring, og eventuell utvidelse av ordningen med skolemat, må det legges opp til full inndekning av de reelle kostnadene, enten gjennom økt foreldrebetaling eller gjennom økning av de kommunale budsjetttrammene.

Både videreføring av ordningen med skolemat lik dagens ordning, eller en utvidelse til alle ungdomsskolene, vil kreve betydelig kommunale midler. Betalingsviljen vil avhenge av opplevd kvalitet på tilbudet fra foresattes side i forhold til variasjon, porsjonsstørrelser og det ernæringsmessige.

Kostnadene ved en utvidelse til alle ungdomsskolene, med tilsvarende kvalitet som i prøveordningen, er betydelige. Vurderingen er at en mindre økning i foreldrebetalingen vil kunne aksepteres uten for stort frafall blant deltakerne.

Det vil derfor måtte bli en større økning i bruk av kommunale midler til videreføring av tiltaket.

En utvidelse og videreføring på dagens nivå vil kreve tilsetning av 4 fagpersoner på kjøkkenet ved Gystadmyr bo- og behandlingssenter. I tillegg må det være en ressurs ved de enkelte skolene tilsvarende 30 % stilling for å ivareta servering og rydding/renhold, til sammen 1,2 årsverk. Transport av mat til skolene vil avhenge av hvilken løsning en velger på kjøling av mat, og det skal være daglig eller 2-3 ganger i uken. Det er lagt inn en 50 % ressurs i beregningen til å ivareta denne oppgaven.

En stor del av kostnadene er emballasje og gass som brukes til vakuumering. Dette er helt nødvendige kostnader for å sikre ønsket kvalitet, holdbarhet og ivareta smittevern hensyn.

Investeringsbehov –

En videreføring og utvidelse til de to ungdomsskolene som så langt ikke har deltatt i ordningen vil medføre betydelige investeringer. Dette gjelder økt kjølekapasitet ved sentralkjøkkenet på Gystadmyr og/eller ved de enkelte skolene, ny kokegryte og koketopp på Gystadmyr, regenereringsovn ved skolene, nødvendig utstyr til avfallshåndtering, samt tekniske installasjoner. I tillegg vil det måtte kjøpes inn eller leases egnet bil med kjøling til transport.

INVESTERINGSBEHOV		Inkl. mva
Ny koketopp og ny kokegryte ved kjøkkenet på Gystadmyr	700 000	875 000
Regenereringsovn ved 2 av skolene	200 000	250 000
Kjølekapasitet ved Gystadmyr og skolene		
Samlet investeringsbehov		1 125 000

Investering i kjølekapasitet er avhengig av hvilken løsning som blir valgt i forhold til transport daglig eller 2-3 ganger i uken. Det må gjøres en nærmere analyse for å beregne den beste økonomisk og praktiske løsningen før en konkluderer.

Driftskonsekvenser –

Tabellen viser en oversikt over forventede inntekter og kostnader ved en utvidelse av dagens skolematordning til å omfatte alle ungdomsskolene. Det er lagt til grunn en deltakelse på dagens nivå 65 %, og samme prisnivå, men foretatt et skille mellom på pris med og uten frokost.

Ved et bidrag fra foresatte med kr. 350/mnd. for frokost, lunsj og frukt, og kr. 275/mnd. uten frokost, vil det kommunale tilskuddet bli kr. 5,5 mill. og kr. 5,0 mill. uten frokost.

Kostnader skolematordningen				Ordningen inkl. frokost lunsj og frukt	Ordningen u/frokost
Inntekter - basert på 65 % deltakelse lik dagens gj.snitt					
		<u>Pris frokost, lunsj og frukt</u>	<u>Pris lunsj og frukt</u>		
950	Elever	Pris pr mnd	350	275	
				-3 657 500	-2 873 750
Lønnskostnader kjøkken					
Gystadmyr økning 4 stk. fagpersoner i 100 % prosent stilling (3,5 for kun lunsj og frukt)				2 204 960	1 929 340
Gystadmyr 15:00 – 22:30 Kveldstillegg				125 400	109 725
Personale skolene (4* 30% stilling)				858 000	858 000
Totale lønnskostnader				3 188 360	2 897 065
Råvarer og øvrige driftskostnader					
Matvarer kr. 30,- pr elev pr dag (frokost, lunsj og frukt)				*) 5 415 000	
Matvarer kr. 25,- pr elev pr dag (lunsj og frukt)				*)	4 512 500
Transportkostnader daglig transport, betinger kjølekapasite				170 000	170 000
Sjåfør 50 % stilling				300 000	300 000
Nødvendig utstyr til avfallshåndtering				40 000	30 000
Sum råvarer og øvrige driftsmidler				5 925 000	5 012 500
Samlede kostnader				9 113 360	7 909 565
Kommunalt tilskudd ved videreføring av dagens pris kr. 350/mnd (kr. 275/mnd uten frokost)				5 455 860	5 035 815

*) inkl. kostnader for engangsartikler som tallerkener, servietter og bestikk som er biologisk nedbrytbare.

Økes bidraget fra foresatte til kr. 500/mnd. for frokost, lunsj og frukt, og kr. 425/mnd. uten frokost, vil det kommunale tilskuddet bli kr. 3,8 mill. og kr. 3,5 mill. uten frokost. Dette under forutsetning at det er 55 % som benytter seg av tilbudet. Det har ikke vært noen konkrete undersøkelser som dokumenterer betalingsvilje knyttet til skolematordningen. For simuleringens del er det lagt inn antakelser. Det normale er at en prisøkning vil resultere i noe redusert etterspørsel.

Kostnader skolematordningen				Ordningen ink. frokost lunsj og frukt	Ordningen u/frokost
Inntekter - basert på anslag 55 % deltakelse ved prisøkning kr					
		Pris frokost, lunsj og frukt	Pris lunsj og frukt		
803	Elever	Pris pr mnd			
		500	425	-4 416 500	-3 754 025
Lønnskostnader kjøkken					
		Gystadmyr økning 4 stk. fagpersoner i 100 % prosent stilling (3,5 for kun lunsj og frukt)		2 204 960	1 929 340
		Gystadmyr 15:00 – 22:30 Kveldstillegg		125 400	109 725
		Personale skolene (4* 30% stilling)		858 000	858 000
Totale lønnskostnader				3 188 360	2 897 065
Råvarer og øvrige driftskostnader					
		Matvarer kr. 30,- pr elev pr dag (frokost, lunsj og frukt)	*)	4 577 100	
		Matvarer kr. 25,- pr elev pr dag (lunsj og frukt)	*)		3 814 250
Transportkostnader daglig transport, betinger kjølekapasitet					
		Sjåfør 50 % stilling		170 000	170 000
				300 000	300 000
Nødvendig utstyr til avfallshåndtering					
				40 000	30 000
Sum råvarer og øvrige driftsmidler				5 087 100	4 314 250
Samlede kostnader				8 275 460	7 211 315
Kommunalt tilkudd ved økning av dagens pris til kr. 500/mnd (kr. 425/mnd uten frokost)				3 858 960	3 457 290

Redusert tilbud om skolemat – videreføring i en annen form

Under arbeidet med saken ble det tydelig at en videreføring av dagens ordning på tilsvarende nivå har en stor kostnadsmessig konsekvens for kommunen. Økes prisene vesentlig ut over det som fremkommer av beregningene over, vil det bli et betydelig frafall i antall deltakere, og at ordningen ikke kan videreføres av den grunn.

Det er alternative måter å tilby skolemat på. Rogaland fylkeskommune tilbyr havregrynsgrot til frokost til sine elever. Et annet alternativ kan være frukt til alle elever.

Dette er også løsninger som kan vurderes, men som også har en kostnadsside, hvor den største kostnadsdriveren er lønn om tilbudet krever tilberedning og servering, i tillegg til administrasjon.

Frukt til alle elever i ungdomsskolen vil koste anslagsvis kr. 0,9 mill. i året. Dette vil også kreve en del tilrettelegging og administrasjon på den enkelte skole.

Det kan også vurderes å tilby private aktører muligheten for å drifte skolematordningen for egen risiko, eventuelt med et kommunalt tilskudd.

Alternative løsninger

1. Ullensaker kommune tilbyr ikke skolemat til sine elever.
2. Det tilbys skolemat til elevene ved ungdomsskolene i Ullensaker kommune.
Produksjonen av skolematen legges til kjøkkenet ved Gystadmarka bo- og aktivitetssenter.

Det avsettes midler i driftsbudsjettet med kr. 2,1 mill. for 2.halvår 2020, og at ordningen innarbeides i budsjett 2021. Dekning for 2020 gjøres ved bruk av disposisjonsfond. Administrasjonen bes komme tilbake med sak knyttet til behovet for investeringsmidler.

3. Rådmannen får i oppdrag å undersøke med private leverandører muligheten for leveranse av skolemat til ungdomsskolene.

KONKLUSJON OG ANBEFALING

Erfaringene som er vunnet gjennom prøveordningen har mange positive sider ved seg, ikke minst det sosiale perspektivet og det at ungdommene er mer opplagte i selve læresituasjonen. Utredningen i denne saken viser at kostnadene ved en videreføring og utvidelse av dagens ordning til å omfatte alle ungdomsskolene er betydelige for kommunen. I den økonomiske situasjonen kommunen er, kan ikke rådmannen anbefale denne løsningen.

Rådmannens anbefaling er at det ikke tilbys skolemat til elever ved skolene i Ullensaker.